

Aan de NPO, NOS redactie buitenland

(per e-mail, c.c. aan de Ombudsman voor de publieke omroepen)

Amsterdam, 23 februari 2023

Betreft: Antwoord op uw reactie d.d. 22 februari 2023 op mijn klacht van 21 februari 2023

Geachte naamloze vertegenwoordiger van NOS Buitenland,

Dank voor uw uitgebreide antwoord op mijn klacht van 21 februari 2023. Uw antwoord is voor de goede orde als bijlage toegevoegd.

U begint uw reactie op mijn klacht met de volgende samenvatting:

"U redeneert dat uitsluitend mannen verplicht dienst doen in de krijgsmacht van Oekraïne. Volgens u betreft dit geïnstitutionaliseerd gender-gerelateerd geweld, uit hoofde van het feit dat alleen voor mannen een dienstplicht geldt. En daarmee is er volgens u sprake van discriminatie."

Hieruit is niet duidelijk hoe NPO deze situatie ziet en hoe NPO daar tegenover staat. Wat de laatste zin betreft is enige opheldering vereist. Ik ben inderdaad van mening dat er sprake is van discriminatie wat de dienstplicht in Oekraïne betreft. Echter mijn klacht is niet gericht tegen de Staat Oekraïne, maar tegen de NPO/NOS. Ik ben van mening dat de berichtgeving over Oekraïne discriminerend is, omdat deze met betrekking tot geïnstitutionaliseerd geweld tegen mannen wat de dienstplicht betreft zaken veralgemeniseert, onderbelicht, leemtes laat, die discriminatie niet ter discussie stelt en daarmee (bewust of onbewust) indirect meewerkt aan de instandhouding van dat gender-gerelateerd geweld.

Uit de bovenstaande passage wordt niet duidelijk of NOS Buitenland van mening is dat de dienstplicht alleen voor mannen geen geïnstitutionaliseerd gender-gerelateerd geweld is of juist wel. Duidelijkheid hierover lijkt mij vrij belangrijk voor het beantwoorden van mijn klacht. Immers als NOS Buitenland het oorlogsgeweld en de onderwerping van mannen daaraan als een natuurlijk, vanzelfsprekend onderdeel beschouwt van wat het betekent om man te zijn dan heeft een verdere behandeling van deze klacht door de NPO weinig zin en zou de Ombudsman mijns inziens direct over moeten gaan tot de behandeling van mijn klacht.

Voor de duidelijkheid som ik mijn redenering puntsgewijs op. Ik stel het zeer op prijs als NPO Buitenland duidelijk zou willen aangeven wat daaraan niet klopt of waar NPO afstand van doet:

1. geweld is inherent aan oorlog;
2. gender-gerelateerd geweld is geweld dat iemand ondervindt op basis van diens gender;

3. geweld is geïnstitutionaliseerd als het wordt gepleegd op een georganiseerde manier door een instantie op basis van wetgeving of anderszins;
4. geïnstitutionaliseerd gender-gerelateerd geweld is geweld dat een instantie mensen van een bepaald gender doet ondergaan op basis van hun gender;
5. dienstplicht alleen voor mannen onderwerpt uitsluitend mannen¹ aan oorlogsgeweld op een door de wet gesanctioneerde, georganiseerde manier en kan gekwalificeerd worden als geïnstitutionaliseerd gender-gerelateerd geweld;
6. discriminatie op basis van geslacht (gender en seksekaracteristieken) behelst de behandeling van mensen van een bepaald geslacht anders dan mensen van het andere geslacht vanwege diens geslacht (uitgaande van een binaire begrip van gender);
7. dienstplicht alleen voor mannen is op basis van het bovenstaande geïnstitutionaliseerd gender-gerelateerd geweld waar uitsluitend mannen aan onderworpen worden;
8. het onderwerpen van mannen aan geïnstitutionaliseerd gender-gerelateerd geweld is een vorm van discriminatie tegen mannen die in strijd is met artikel 21 van het EU Handvest van Grondrechten² en het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten³.

Is er volgens de NPO geen sprake van geïnstitutionaliseerd gender-gerelateerd geweld en/of discriminatie tegen mannen in Oekraïne met betrekking tot de dienstplicht? Worden evenveel vrouwen opgeroepen voor militaire dienst in dezelfde rollen en aantallen als mannen?

In aanvulling op het bovenstaande ben ik van mening dat een partij die discriminatie en gender-gerelateerd geweld willens en wetens verhuult of ontkent zich aan de kant schaaft van de plegers ervan. Dit is het geval als mensen gender-gerelateerd geweld tegen vrouwen (bijvoorbeeld femicide) verhullen of ontkennen, maar evenzeer als een nieuwsdienst zoals de NPO gender-gerelateerd geweld tegen mannen (zoals dienstplicht uitsluitend voor mannen) niet als zodanig herkent, erkent en aan de orde stelt.

Ik begrijp volkomen dat het erkennen van dienstplicht alleen voor mannen als een vorm van gender-gerelateerd geweld moeilijke keuzes met zich meebrengt. De discriminerende gender-gerelateerdheid van dat geweld is immers slechts op één van twee manieren op te lossen: (1) de dienstplicht wordt afgeschaft en Oekraïne moet verdedigd worden door een professionele krijgsmacht aangevuld met vrijwilligers; of (2) de dienstplicht moet worden uitgebreid tot vrouwen en Oekraïense vrouwen moeten verplicht worden in actieve dienst te gaan bij de krijgsmacht.

De eerste optie zou voor velen veel zorgen baren, want zullen er voldoende mensen zijn die vrijwillig Oekraïne willen verdedigen, mogelijk met de dood tot gevolg? De tweede optie zal

---

¹ Zoals ik in mijn klacht heb aangegeven heb ik begrepen van de Ombudsman voor mensenrechten in Oekraïne dat een klein aantal vrouwen ook dienstplichtig kunnen worden gesteld of zijn gesteld vanwege hun beroep (ICT, artsen enz.).

² Art. 21 luidt als volgt: "Elke discriminatie, met name op grond van geslacht, ras, kleur, etnische of sociale afkomst, genetische kenmerken, taal, godsdienst of overtuigingen, politieke of andere denkbeelden, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, een handicap, leeftijd of seksuele geaardheid, is verboden."

³ Het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, New York, 16-12-1966.

naar verwachting veel verzet ontmoeten van vrouwen. Echter de oplossing voor dit dilemma kan niet bestaan uit het discrimineren van mannen en het laten sneuvelen van mannen met duizenden tegelijk, tenzij mensenrechten even terzijde worden geschoven. Het vermijden van het onderwerp houdt de discriminatie in stand.

De tweede optie (uitbreiding van de dienstplicht tot vrouwen) zou echter voor een Nederlandse nieuwsdienst niet bezwaarlijk moeten zijn. Het is immers die situatie die zou gelden in Nederland als de dienstplicht ooit geactiveerd zou worden. Ongeacht het feit dat de dienstplicht voor mannen en vrouwen op gelijke basis zou plaatsvinden in Nederland is het idee van het uitbreiden van de dienstplicht in Oekraïne naar vrouwen bij mijn weten nooit onderwerp van kritische discussie of onderzoek geweest door NPO/NOS.

Verder stelt u het volgende:

“U verwijt de NOS dat zij daarmee wil verhullen dat dit allemaal mannen zijn en om zo ook te verhullen dat er hier sprake is van gender gerelateerd geweld jegens mannen. Volgens u gebruiken we het woord "militairen" om zo gelijke mate of evenredigheid te suggereren tussen mannen en vrouwen onder deze slachtoffers. Dat vinden wij onterecht, zonet bizar. Juist omdat we weten dat Oekraïne alleen een dienstplicht heeft voor mannen. Overigens is het heel goed mogelijk dat er zich ook een onbekend aantal vrouwelijke militairen bevinden onder die doden omdat zij vrijwillig deelnemen aan oorlogsacties.”

Deze passage bevat een onlogische gevolgtrekking. U stelt dat mijn bewering dat de NOS de term “militairen” gebruikt om het feit dat discriminatie zou plaatsvinden tegen mannen niet juist is—en zelfs “bizar”—“... omdat we weten dat Oekraïne alleen een dienstplicht heeft voor mannen.” Dit is niet logisch. U kunt wel weten dat er een dienstplicht alleen voor mannen is in Oekraïne en tegelijkertijd dat niet onder de aandacht willen brengen. Misschien vindt NPO het problematisch om te erkennen dat gender-gerelateerd geweld, dat men doorgaans in relatie brengt met misbruik van vrouwen door mannen, op gigantische schaal plaatsvindt tegen mannen, en dan ook op geïnstitutionaliseerde basis.

Voor mij is iedere vorm van gender-gerelateerd geweld, hoe beperkt het aantal slachtoffers dan ook, verwerpelijk. Maar misschien voelt de NPO redactie enig ongemak bij het idee dat het aantal gevallen van gender-gerelateerd geweld tegen vrouwen, relatief gezien, in het niets valt bij het aantal mannen dat aan gender-gerelateerd geweld wordt blootgesteld met duizenden per dag, en dan ook nog als gevolg van beslissingen door regeringen met vrouwelijke ministers. Ik zou het niet weten. Misschien wil NPO simpelweg iedere discussie vermijden over uitbreiding van de dienstplicht naar vrouwen of over de mogelijkheid van het verliezen van de oorlog omdat er niet genoeg vrijwilligers zullen zijn om Oekraïne te verdedigen. Misschien dat de redactie bij de NPO het heimelijk goed vindt dat mannen hieraan onderworpen worden om dit soort dilemma's uit de weg te gaan. De redactie buitenland laat haar houding dienaangaande in het midden—ik zou bijna willen zeggen, verhuult en verbergt deze.

Nog een reden om de werkelijkheid van geïnstitutionaliseerd gender-gerelateerd geweld (bewust of onbewust) te verhullen zou de overtuiging kunnen zijn dat de bijdrage van

vrouwen, hoe klein dan ook, altijd onder een vergrootglas moet komen en dat genderongelijkheid ontstaat wanneer dat niet gebeurt. Dit blijkt uit de zin:

Overigens is het heel goed mogelijk dat er zich ook een onbekend aantal vrouwelijke militairen bevinden onder die doden omdat zij vrijwillig deelnemen aan oorlogsacties.

“Overigens” moet de indruk geven dat dit een aanvullende gedachte is, maar ik vermoed dat dit de voornaamste motivatie is voor het gebruik van de term “militairen”. Er zijn zeker vrouwen die vechten in de Oekraïense krijgsmacht en die sneuvelen. Dat heb ik ook erkend in mijn klaagschrift, dus u voegt niets toe met die opmerking. Wat u echter negeert in mijn klaagschrift zijn (1) dat zeer weinig en naar alle waarschijnlijkheid geen van de eventueel gesneuvelde vrouwen verplicht waren om mee te vechten en (2) het aantal eventueel gesneuvelde vrouwen zo klein zal zijn dat, los van de tragedie van hun dood, het nauwelijks noemenswaardig is.

Hieruit volgen twee conclusies. De eerste is dat er nooit sprake kan zijn van discriminerend geïnstitutionaliseerd gender-gerelateerd geweld tegen vrouwen in Oekraïne als het om de dienstplicht gaat. Zij hebben een keus die mannen niet hebben. Zij kunnen vluchten naar de EU als ze dat willen, zich melden voor de krijgsmacht of zo goed als het kan hun leven voortzetten in Oekraïne. De tweede conclusie is dat de “militairen” waar het over gaat nagenoeg allemaal mannen zijn. Eén zwaluw maakt immers nog geen zomer en één gesneuvelde vrouw tussen 13.000 gesneuvelde mannen, hoe triest dan ook, maakt evenmin gendergelijkheid. Het is een gotspe om te concluderen dat omdat er een paar vrouwen tussen de gesneuvelden mogelijk zullen zijn de genderneutrale term “militairen”, zonder welke kwalificatie dan ook, gepast is. Het is hetzelfde als het bericht van Iris de Graaf op 20 februari jl., die verklaarde dat veel Russen “familieleden” hebben verloren in Oekraïne. Moest het publiek daaruit begrijpen dat een aanzienlijk aantal oma’s, tantes, moeders, zussen en dochters het leven hadden gelaten in de strijd? Het gebruik van een dergelijke genderneutrale term in zulke omstandigheden is even ongepast, verhullend en versluiierend als het spreken over “verkrachting van mensen”, zonder kwalificatie, omdat een paar mannen ook verkracht worden, terwijl de overgrote meerderheid van “mensen” die verkracht worden vrouw is.

U vraagt aandacht voor de bijdrage voor de rol van vrouwen in de oorlog in Oekraïne en het artikel van de NOS⁴. Mijn klacht ging echter niet over een gebrek aan aandacht voor vrouwen en hun bereidheid om (vrijwillig) een bijdrage te leveren. Mijn klacht ging over berichtgeving omtrent mannen of liever het gebrek daaraan, de stilte omtrent de schending van hun mensenrechten en het vermijden van onderwerpen dienaangaande. Ik vind het ongepast (en moreel onsmakelijk) om een handjevol heldhaftige vrouwen te presenteren als een rechtvaardiging voor de schending van de mensenrechten van mannen in Oekraïne en de zwijgzame instemmende houding van de NPO op dit punt. Ongeveer 5 miljoen vrouwen zijn Oekraïne ontvlucht en dragen niets bij aan de strijd, tegenover een (lovenswaardig) handjevol vrouwen voor wie gendergelijkheid enige betekenis heeft. De NPO heeft heel veel aandacht aan de gevluchte vrouwen besteed.

---

⁴ Zie <https://nos.nl/artikel/2442260-oekraïne-heeft-vrouwelijke-soldaten-hard-nodig-we-kunnen-niet-anders>

U stelt in uw reactie: "Het voert te ver om hier een lijst van voorbeelden te geven van verhalen over mannen en hoe deze reflecteren over wat de oorlog met hen doet tot en met hoe zij hun toekomst tegemoet zien". Integendeel denk ik dat die lijst heel kort zou zijn. Begrijpelijkerwijs grijpt u naar voorbeelden van vorige week (de mannen in het kerkhof), want veel voorbeelden uit het afgelopen jaar zullen moeilijk te vinden zijn. Daar gaat mijn klacht nou juist over en over de noodzaak dat NPO expliciet, zelfkritisch en publiekelijk nu, een jaar na het begin van de oorlog, reflecteert over de wijze waarop de omroep over mannen (in tegenstelling tot vrouwen) heeft bericht.

U zegt weinig oog te hebben gehad voor gewetensbezwaarden. Toch waren zij volop aanwezig op Telegram, kon ik vanuit Nederland contact maken met ondergrondse groeperingen, die wegen zochten om uit het land te komen. Het behoort niet tot mijn beroep om dergelijke kanalen te zoeken. Het behoort echter wel tot het beroep van journalisten. Waar u niet op ingaat, en dat zal veelzeggend zijn vermoed ik, is **waarom** u geen of minder oog hebt gehad voor "gewetensbezwaarden", "dienstweigeraars", "war resisters" of hoe u ze ook wilt noemen. Er zijn bijvoorbeeld veel Russische Oekraïners die noch voor Oekraïne noch voor Rusland willen vechten. Ik vermoed dat de reden is een blinde vlek voor discriminerend (geïnstitutioniseerd) gender-gerelateerd geweld tegen mannen in het algemeen, maar in het bijzonder in verband met de praktijk van militaire dienstplicht. U noemt het geval van vijf mannelijke gewetensbezwaarden. Wat van de duizenden die in kelders wonen omdat zij absoluut niet willen vechten in de oorlog en al maanden niet naar buiten hebben kunnen komen omdat als zij aangetroffen worden zij direct geronseld worden en naar het front worden gestuurd. Zijn dat "deserteurs", "lafaards", "onderkruipers" misschien volgens de NPO, die alleen aan het woord komen of aandacht krijgen als ze de geïnstitutionaliseerde weg van "gewetensbezwaarden" doorlopen? Het enige wat zij doen is hetzelfde recht opeisen als Oekraïense vrouwen: het recht om te kiezen. Zij eisen niets anders dan vrouwen in Amerika die demonstreren met borden als "*My body, My choice*": zij willen ook over hun lichaam kunnen beschikken. Moeten Oekraïense vrouwen "gewetensbezwaren" hebben als ze kiezen om niet mee te vechten? Worden zij "lafaards" en "deserteurs" genoemd, wiens verhalen een jaar lang niet gehoord worden?

De blinde vlek van NPO als het gaat om geïnstitutioniseerd gender-gerelateerd geweld tegen mannen met betrekking tot de krijgsmacht strekt tevens veel verder dan Oekraïne. Ik geef hierna slechts vragenderwijs een paar voorbeelden van wettelijke discriminatie bij andere NAVO-bondgenoten van Nederland.

- Is er ooit aandacht besteed door de NPO aan het feit dat Noorwegen en Nederland de enige landen binnen de NAVO zijn die (passieve of actieve) dienstplicht kennen voor zowel mannen als vrouwen op gelijke basis?
- Wat vindt de NPO van het feit dat in Duitsland artikel 3(2) van de grondwet stelt dat mannen en vrouwen gelijk zijn, terwijl artikel 12A stelt dat mannen kunnen worden opgeroepen voor militaire dienst?
- Heeft de NPO ooit vragen gesteld bij het feit dat in NAVO bondgenoot de VS alle mannen op hun achttiende zich moeten melden voor de dienstplicht (vrouwen niet) op straffe van een boete van \$ 250.000 of 5-jaar gevangenisstraf, uitsluiting van studie en werk bij de

Federale overheid, en dat dezelfde straf hangt een ieder boven het hoofd die mannen probeert te bewegen om niet te registreren?

- In verband met de toetreding van Finland tot de NAVO, heeft de NPO ooit kritische vragen gesteld over de dienstplicht alleen voor mannen in 'feministisch' Finland, met een overwegend vrouwelijke regering en vrouwelijke premier?

Dat deze blinde vlek van de NPO met betrekking tot gendergelijkheid, wat de dienstplicht betreft, bij NAVO landen in de toekomst discriminerend zou kunnen werken mag blijken uit het volgende. Als de dienstplicht geactiveerd zou worden in Nederland, vanwege bijvoorbeeld een aanval van Rusland of Belarus op Litouwen of Finland (als NAVO-lid), zouden Nederlandse mannen en vrouwen kunnen worden ingezet, terwijl Finse en Litouwse vrouwen vrij zullen zijn om te vluchten en een veilige plek te zoeken in Nederland. Dat zou niet alleen discriminerend zijn tegen Litouwse, Finse en Nederlandse mannen, maar ook tegen Nederlandse vrouwen (discriminatie op basis van nationaliteit).

Het laatste punt van mijn reactie betreft berichtgeving over de opsluiting van Oekraïense mannen door het uitreisverbod. In uw reactie op mijn klacht bent u hier niet op ingegaan.

Het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten⁵ is hier duidelijk over: artikel 4(1) verbiedt discriminatie op basis van geslacht als gevolg van een noodsituatie.⁶

De NPO heeft bij mijn weten geen één keer in het afgelopen jaar kritische vragen gesteld o.a. aan de Nederlandse regering of EU-instanties over de schending van deze burgerrechten en politieke rechten van mannen in Oekraïne. Integendeel, de NPO heeft veel en lang verslag gedaan van voornamelijk vrouwen en kinderen die Oekraïne ontvluchtten en geen één keer de schending van de rechten van mannen om een veilig heenkomen in de EU te vinden aan de orde gesteld. Dit heeft ook discriminerend gewerkt. Er werd impliciet bevestigd dat vrouwen het recht zouden hebben om te vluchten, maar dat het, hoe betreuenswaardig dan ook, begrijpelijk en acceptabel was dat de mensenrechten van mannen—het recht om niet gediscrimineerd te worden—werden geschonden. Zodoende heeft NPO één van zijn voornaamste maatschappelijk taken als publieke nieuwszender, die van kritische pijler van de democratie en de rechtsstaat, verloochent.

Mocht u geen verdere reactie willen geven op het bovenstaande, dan verzoek ik u mij en de Ombudsman daarvan in kennis te stellen zodat de Ombudsman eventueel mijn klacht verder kan afhandelen.

Robert Ensor

---

⁵ *ibid.*

⁶ Relevante artikelen van verdrag treft u aan in Bijlage II.

**Bijlage I: Antwoord van NOS Buitenland op klacht van 21 februari, geregistreerd bij NPO
onder nummer: 23 02 3772**

Geachte heer Ensor,

Het secretariaat van de ombudsman stuurde ons uw klacht door betreffende gender-gerelateerd geweld tegen mannen in Oekraïne gedurende de huidige oorlog. Hoewel u zich richt tot de ombudsman van de NPO en de "nieuwsredactie" van de NPO, doen we toch een poging om u te voorzien van een antwoord omdat NOS Nieuws nu eenmaal een belangrijk onderdeel is van de nieuwsvoorziening van de NPO.

Dan uw klacht. U redeneert dat uitsluitend mannen verplicht dienst doen in de krijgsmacht van Oekraïne. Volgens u betreft dit geïnstitutionaliseerd gender-gerelateerd geweld, uit hoofde van het feit dat alleen voor mannen een dienstplicht geldt. En daarmee is er volgens u sprake van discriminatie.

De directe aanleiding voor uw klacht vormt een uitzending van 18 febr. jl. waarin wordt genoemd dat aan Oekraïense zijde 13.000 "militairen" zijn gesneuveld. U verwijt de NOS dat zij daarmee wil verhullen dat dit allemaal mannen zijn en om zo ook te verhullen dat er hier sprake is van gender gerelateerd geweld jegens mannen. Volgens u gebruiken we het woord "militairen" om zo gelijke mate of evenredigheid te suggereren tussen mannen en vrouwen onder deze slachtoffers. Dat vinden wij onterecht, zonet bizar. Juist omdat we weten dat Oekraïne alleen een dienstplicht heeft voor mannen. Overigens is het heel goed mogelijk dat er zich ook een onbekend aantal vrouwelijke militairen bevinden onder die doden omdat zij vrijwillig deelnemen aan oorlogsacties. Immers, hoewel die dienstplicht behoudens enkele uitzonderingen alleen geldt voor mannen, hebben wij ook aandacht besteedt aan de toegenomen rol van Oekraïense vrouwen in de oorlog getuige dit verslag:

<https://nos.nl/artikel/2442260-oekraïne-heeft-vrouwelijke-soldaten-hard-nodig-we-kunnen-niet-anders>

In uw klacht verwijt u de NPO dat de "nieuwsredactie" alleen oog zou hebben voor vrouwen als het gaat om gendergerelateerd geweld zoals verkrachtingen en dergelijke, terwijl de mannen vooral worden bevraagd vanuit hun functie(s) als militair aan het front en dergelijke. Het voert te ver om hier een lijst van voorbeelden te geven van verhalen over mannen en hoe dezen reflecteren over wat de oorlog met hen doet tot en met "hoe zij hun toekomst tegemoet zien". We laten hen wel degelijk niet alleen aan het woord over de oorlog maar ook over wat het met hen doet. Zoals afgelopen week in het verslag over een man op een kerkhof in Lviv die zestien vrienden uit zijn adressenbestand heeft geschraapt omdat zij omkwamen door de oorlog. Zijn zwijgen en gezichtsuitdrukking spraken daarbij boekdelen.

Er is een punt waarop we u deels gelijk willen geven. Het is waar dat we als NOS minder oog hebben gehad voor de situatie van 'gewetensbezwaarden'. Tot het uitroepen van de algemene

mobilisatie deze zomer konden dezen op die gronden in beroep tegen het dienen in het leger als ze werden opgeroepen voor militaire dienst. Nu niet meer, getuige het feit dat inmiddels vijf mannen -die wel aanboden om alternatieve dienstplicht te vervullen maar dat niet meer mogen - nu (voorwaardelijk) veroordeeld zijn tot gevangenisstraf, getuige de mensenrechtenorganisatie Forum 18 uit

Noorwegen: https://www.forum18.org/archive.php?article_id=2803

Evenwel kunnen we u ook melden dat, terwijl wij dit antwoord schrijven, onze collega's in Oekraïne op dit moment werken aan een verhaal over angst onder mannen om opgeroepen te worden voor de oorlog, waarbij sommigen zich letterlijk schuil houden. We hopen dat verhaal spoedig te kunnen maken, aangezien het niet makkelijk is zoals u zult begrijpen.

We hopen dat we u zo konden voorzien van een adequaat antwoord, en inzicht hebben gegeven in onze overwegingen. Dank voor uw uitvoerig schrijven, het houdt ons scherp en dat hoort ook zo.

Vriendelijke groet,

NOS Buitenland

E reacties@nos.nl

Twitter NOSCommunicatie

YouTube [youtube.com/NOSCommunicatie](https://www.youtube.com/NOSCommunicatie)

WhatsApp 06 - 25 104 038 (ma-vrij 09.00-17.00)

21-02-2023 10:19 Email reactie publiekvoorlichting: Afzender: ombudsman@npo.nl

Datum verzonden: 21-feb-2023 10:16

Naar:

CC: publieksreacties@nos.nl

Onderwerp: Re: Klacht tegen NPO i.v.m. berichtgeving over de oorlog in Oekraïne.

Bijlage II: Relevante artikelen van Het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten

Artikel 2

1. Iedere Staat die partij is bij dit Verdrag verbindt zich de in dit Verdrag erkende rechten te eerbiedigen en deze aan een ieder die binnen zijn grondgebied verblijft en aan zijn rechtsmacht is onderworpen te verzekeren, **zonder onderscheid van welke aard ook, zoals ras, huidskleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale of maatschappelijke afkomst, welstand, geboorte of enige andere omstandigheid.**

Artikel 3

De Staten die partij zijn bij dit Verdrag verbinden zich het gelijke recht van mannen en vrouwen op het genot van alle in dit Verdrag genoemde burgerrechten en politieke rechten te verzekeren.

Artikel 4

1. **Bij een algemene noodtoestand, die een bedreiging vormt voor het bestaan van het volk en die officieel is afgekondigd, kunnen de Staten die partij zijn bij dit Verdrag maatregelen nemen, die afwijken van hun verplichtingen ingevolge dit Verdrag, mits deze maatregelen niet verder gaan dan de toestand vereist en niet in strijd zijn met andere verplichtingen welke voortvloeien uit het internationale recht en geen discriminatie uitsluitend op grond van ras, huidskleur, geslacht, taal, godsdienst of maatschappelijke afkomst inhouden.**

Artikel 12

1. Een ieder die wettig op het grondgebied van een Staat verblijft, heeft, binnen dit grondgebied, het recht zich vrijelijk te verplaatsen en er zijn verblijfplaats vrijelijk te kiezen.
2. **Een ieder heeft het recht welk land ook, met inbegrip van het eigen land, te verlaten.**
3. De bovengenoemde rechten kunnen aan geen andere beperkingen worden onderworpen dan die welke bij de wet zijn voorzien, nodig zijn ter bescherming van de nationale veiligheid, de openbare orde, de volksgezondheid of de goede zeden of van de rechten en vrijheden van anderen en verenigbaar zijn met de andere in dit Verdrag erkende rechten.

Artikel 26

Allen zijn gelijk voor de wet en hebben zonder discriminatie aanspraak op gelijke bescherming door de wet. In dit verband verbiedt de wet discriminatie van welke aard ook en garandeert een ieder gelijke en doelmatige bescherming tegen discriminatie op welke grond ook, zoals ras, huidskleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale of maatschappelijke afkomst, eigendom, geboorte of andere status.